

For the Submission
**TO THE PRESIDENCY OF RELATED CHAMBER OF
THE COUNCIL OF STATE**

AYDIN 2ND ADMINISTRATIVE COURT PRESIDENCY

FILE NO : E.2017/759 K.2018/886

Intervener along with the Defendant Administration

(Appealed by) : Gürmat Elektrik Üretim A.Ş.

Attorney at Law : Atty. Arsin DEMİR

Atty. Kadir Coşkun KAYAALP

Plaintiff : Aydın Association of Environment and Nature

Defendant : Ministry of Environment and Urbanisation

Subject : It is demanded for the REVERSAL of the JUDGMENT of Aydın 2nd Administrative Court Decision no: E.2017/759-K.2018/886 and dated 24.09.2018.

Explanations :

As a result of the case with above-mentioned Base Number before the 2nd Administrative Court of Aydın; the EIA positive decisions was decided for the ANNULMENT. The decision to be given by the 2nd Administrative Court of Aydın is against the law, procedure and precedents, so it becomes necessary to decide for the **REVERSAL** following the review. Since;

A.) THE PROCEDURAL APPEAL REASONS OF OUR PARTY:

1- THE ATTORNEY OF THE PLAINTIFF HAD NO AUTHORITY TO BRING THIS CASE. THE ESTABLISHMENT OF THE JUDGMENT BY IGNORING SUCH FACT IS THE REASON FOR REVERSAL.

In the decision of the **Board of Directors of Association** as the **BASE FOR THE POWER OF ATTORNEY**, dated **21.02.2013** presented as the **power of attorney of the claimant**, our colleague has been authorized to file a lawsuit against the decision of the **EIA NOT REQUIRED FOR KEN GEOTHERMAL POWER PLANT** only. According to this decision, a power of attorney was issued on **22.02.2017** and the **Association's decision was based on this decision**. In relation with the stated situation, there is no legal manner for the acceptance of the said power of attorney as a power of attorney in accordance with the procedure given for the case in question. ATTORNEY OF THE PLAINTIFF IN THE ABSENCE OF A REPRESENTATIVE OF THE ASSOCIATION OF THE PLAINTIFF, FIRSTLY THE REJECTION OF THE CASE FILE WILL BE REQUIRED BY LAW.

B.) THE REASONS OF THE APPEAL OF OUR PARTY ON THE BASE:

1.) THE JUDGMENT AUTHORITY, 2ND ADMINISTRATIVE COURT OF AYDIN, ESTEEMED CHAIRWOMAN TUĞBA SÜRÜCÜ VOTED AGAINST THE DECISION DUE TO THE “REQUIREMENT FOR THE ADDITIONAL EXPERT REPORT”. THIS MATTER IS ONE OF THE REASON OF OUR PARTY FOR THE REVERSAL.

In the case to be demanded the cancellation of the ‘positive Environmental Impact Assessment’ decision according to the Article 14 of the EIA Directive, on Efe-8 Geothermal Energy Power Plant project planned to be done on 5th, 6th and 7th parcels in Aydın Province, Germencik District, Ömerbeyli Mah. Izgar Location of the client company, 2nd Administrative Court of Aydın gave the judgment to be stated.

In the judgement to be appealed, the head of the court Tuğba Sürücü used the DISSENTED VOTE against other 2 members. Therefore, the court had taken the decision with a majority of votes.

The justification of the dissenting vote of the Chair of the Court on the reversal said: “The inspections and expert examinations had been made on the site to decide if the EIA Positive Decision is in compliance with the legislation, as a result of the inspection and expert examination, there are some missing parts in the expert examination to be submitted on 12.04.2018, an additional expert report is required, so I disagree with the decision for the reversal of the action.”

The fact that the expert report, which is inadequate and contains many contradictions in itself, is incomplete and wrong, has been legally mistake to take as a base for a decision. Moreover, it is clear that the decision to **REVERSE** the administrative process is required to break the court's opinion that the report is inadequate without being evaluated.

2.) THE EXPERT REPORT DATED 12.04.2018 WHICH IS TAKEN AS THE BASE FOR THE JUDGMENT HAS BEEN PREPARED IN A SUBJECTIVELY INCOMPLETE AND ERRONEOUS MANNER.

In the report prepared with an expert panel of 7 individuals, it can be seen that the experts are in conflict even within themselves. In addition to all this, the report has been prepared in a very wrong way. Explanations of the negative views of the project in question by the experts do not contain any scientific justification. According to the report which contains the hypothetical and subjective views of experts, the decision-making facility is clearly contrary to equity.

The said report is not intended to evaluate the decision to be annulled within the framework of objective conditions within the scope of the environmental factors and scientific principles, **BUT IT IS THE SUBJECTIVE VIEW OF THE EXPERTS POTENTIAL COUNTER-ACTS AGAINST GEOTHERMAL ENERGY PRODUCTION IN WHATEVER CONDITION AND WHEREVER.**

BESIDES, PROF. DR: MERT ÇUBUKÇU AMONG THE EXPERTS IS AN URBAN PLANNER. THE AREA OF EXPERTISE HAS NO SCIENTIFIC RELEVANCE OR CONNECTION WITH THE EIA POSITIVE DECISION. THE PROSECUTION OF A MEMBER OF THE FACULTY OF LAW NO: 4483 RELATED TO THE ACCUSATION OF HIS IMPARTIALITY AND NOT FULFILLING HIS EXPERTISE IN THE CASE FILES AROUND IZMIR PROVINCE IS CARRIED OUT BY THE RECTORATE OF DOKUZ EYLÜL UNIVERSITY WITH 2018/6110 INVESTIGATION - 2018/5716 INVESTIGATION NUMBERS.

3.) THE REPORT PREPARED WITHIN THE FRAMEWORK OF PERSONAL OPINIONS OF EXPERTS WITHOUT SCIENTIFIC BASIS CANNOT BE BASED ON JUDGMENT.

In the expert report that is the base for the decision, it is said that *"It must be planned to include the regions having low agricultural importance and rich in terms of the geothermal fluids in the power generation system, and the productive soils like Greater Menderes Plain should be kept in food production with reference to the public interest."*

In the above statement, the expert stated his opposite view to the geothermal investments in said region. THIS STATEMENT OF EXPERTS IS NOT A SCIENTIFIC ASSESSMENT OF THE EIA POSITIVE DECISION OF THE CASE, IT IS A PERSONAL PREFERENCE AND EVEN A CONJUNCTIVE STATEMENT.

Moreover, the experts were not authorized on which investments or related issues in the region will constitute public interest. In the expert report, scientific examination and authority limits have been exceeded and **ALMOST IN SITU SUPERVISION HAS BEEN TRIED.**

Moreover, it is a known fact that 78% of our country's geothermal potential places in western Anatolia. Most of the potential in question is within the boundaries of Aydın province and it is not something related with our client company as the geothermal sites in the province of Aydın is at first class agricultural area. Indeed, geothermal energy is not possible to move. Therefore, this local and renewable energy source of our country has to be evaluated in this region. The mentioned issue is a known fact. It is unacceptable that the experts who claim to be experts in the field do not know the immediate situation, miss the review or move away from the concrete reality. At the mentioned point, **THE EXPERTS' PRE-JUDGMENTAL VIEWS ON THE SUBJECT OF THE CASE ALSO DO NOT CHANGE THE SITUATION.**

Moreover, the contribution of the GPPs to employment in the region should not be overlooked. The client company currently employs 170 people during the license period. It is the general

mathematical rule that the number of employees will increase as the number of power plants increases. Regardless of expert opinion, it is clear that the economy of the region is based on the FACILITIES.

Apart from the employment created, it is not compatible with the public interest to refute such an activity branch which reduces our country's dependence on imports and meets the electricity needs of thousands of residents and workplaces.

4.) THE PROJECT AREA HAS BEEN ALLOCATED AS NON-AGRICULTURAL LAND BY THE RELEVANT MINISTRY. THIS ISSUE HAS NOT BEEN TAKEN INTO CONSIDERATION DURING THE TRIAL.

In the expert report, it was argued that the activity area where the project will be realized was in conflict with land protection and Land Use Law No. 5403 and Olive Groves Law No. 3573 and that the EIA positive decision was not in place. However, the opinion of the experts in question is not understood by us. Because, the activity area of the project is 1/100.000 scaled environment layout plan "agricultural land and irrigation area" remains in the display. However, due to the fact that the field is agricultural land, the Land Use Law No. 5403 and the Ministry of Food, Agriculture and Animal Husbandry can be processed within the framework of permission is also stated.

In the article titled 'Energy Generation Area and Energy Transmission Facilities' of the same plan notes, **THE PERMISSION TO BE OBTAINED FROM THE INSTITUTIONS AND THE LICENSE TO BE OBTAINED FROM THE EMRA CAN BE APPROVED WITHOUT THE NEED TO MAKE CHANGES IN THE UPPER-SCALE PLANS.**

The clause 'f' of the Article 13 of the Land Protection and Land Use Law No. 5403 says, "**the Energy Market Regulatory Authority (EMRA) is the regulatory authority responsible for the use of renewable energy areas for the power generation investments.... It may be allocated to the non-agricultural uses with the permission of the governorships pursuant to the Law no: 4628 on Electricity Market Law dated 20.02.2001.**" As can be clearly understood from this regulation, renewable energy investments can be made in absolute agricultural lands provided that the Provincial Soil Board agrees. **Therefore, the fact that the project area remains in agricultural land according to the Law No. 5403 by the experts is clearly declared to be illegal. AT THIS STAGE, THE BOARD OF EXPERTS HAS STATED THAT THE INVESTMENT FACILITY IS NOT TO BE CONSTRUCTED IN ANY CIRCUMSTANCES, DESPITE THE LEGAL SITUATION RECOGNIZED BY THE AFOREMENTIONED LAW AND THIS IS SOMEHOW IN SITU SUPERVISION.**

According to the regulation mentioned above, the project activity area is an 'absolute irrigated agricultural area' within the scope of Law No. 5403 and the Provincial Agricultural Commission regarding the quality change of the land has been given compliance. In addition to the Provincial Agricultural Commission, the APPROVAL of the Ministry of Agriculture and the APPROVAL of the Ministry of Energy Minister and the Ministry have been submitted to the

file by the client company on the basis of the **PUBLIC INTEREST** within the borders of the "Aydın Greater Plain"

In addition to the mentioned ministry and commission **APPROVALS**, all administrative responsibility related to agricultural areas in accordance with the legislation belongs to the Ministry of Food, Agriculture and Husbandry and the organization within the Ministry pursuant to the Law No. 5403. Aydın Governorship Provincial Directorate of Food, Agriculture and Husbandry regarding the EIA process dated 25.04.2013 and No. 1025422 stated in the opinion that within the scope of the Law no: 5403, the necessary permits before the beginning of the construction are taken and it is appropriate to continue the EFE-8 GPP EIA process.

All the opinions, approvals of the Commissions and Ministries mentioned were presented to the file by the client company. However, it has been ignored by the experts. However, the change in quality in question is not negligible. This is an indication that the experts have submitted a report by working flawlessly and sloppy.

Moreover, it is stated clearly in the opinion of the Provincial Food, Agriculture and Husbandry Directorate of Aydın Governorship that **"THE FIELD REMAINS IN AGRICULTURAL QUALITY AND THE QUALITY CHANGE SHOULD BE MADE IN THE FOLLOWING STAGES."**

4.) EVALUATIONS FOR 'CUMULATIVE EFFECT' MENTIONED IN THE EXPERT REPORT ARE NOT IN PLACE LEGALLY AND TECHNICALLY, AS WELL;

There is no regulation in the EIA legislation to investigate the impact of different projects on each other as 'cumulative impact'. Therefore, the EIA report should only include the impact assessment of the planned project.

Moreover, there are many geothermal plants in the region. It is also clear that information that directly affects the investment of other plants in the environment that are not owned by the company cannot be obtained by the company. Therefore, cumulative impact assessment with non-acquired data (ABSENT IN THE EIA REPORT) will not be in accordance with the law and scientific assessments.

Moreover, there is no single data supporting the negative impact of geothermal plants on agricultural production. Our client company has been conducting geothermal studies in the region since 2002. For the past 16 years, there is no single person applying for or suing the company for the claim that agricultural production has been adversely affected by the activity of the client company. Therefore, which data was reported by the experts based on cumulative impact assessment and negative opinion on the file? This issue is not understood by us.

4.A.) CUMULATIVE IMPACT ASSESSMENT ON POWER (MECHANICAL) ENGINEERING;

At the page 53 of the expert report on the consideration of the facility to be established in terms

of mechanical engineering, it is stated: **"THE PROJECT HAS A CLOSED FILLING AND CONVERSION SYSTEM."**

IN SPITE OF THE EXPERT'S DETERMINATION IN THIS DIRECTION, NO POSITIVE AND NEGATIVE SIDE OF THE EIA LEGISLATION OF CLOSED AND OPEN ENTERPRISES HAS BEEN TAKEN INTO CONSIDERATION IN ANY PART OF THE REPORT. HOWEVER, AS DETERMINED BY THE EXPERTS IN PERSON, ENVIRONMENTAL IMPACT ASSESSMENTS ARE VERY POSITIVE IN THE CASE AREA, WHICH IS A CLOSED ENTERPRISE. HOWEVER, THERE HAS BEEN AN ABSTRACT NEGATIVE VIEW ON THIS SUBJECT WITHOUT ANY SCIENTIFIC DETERMINATION OR EXAMINATION OF THE SUBJECT MENTIONED BY THE EXPERTS. PERSONAL AND PREFERENTIAL VIEWS AND PRESENTATIONS IN THIS DIRECTION ARE NOT UNDERSTOOD BY US.

4.B.) CUMULATIVE IMPACT ASSESSMENT ON POWER (ELECTRICAL) ENGINEERING;

In the relevant part of the report, it is stated that the report is incomplete with reference to that it is not mentioned in the EIA report on how to transfer the electricity generated in the power plant to the switch centre within the facility.

However, according to EIA Directive and the lists in the Annex-1 and Annex-2 to the Directive, **'THIS ISSUE IS NOT INCLUDED IN EIA PROCESS.'** **"NO SPECIFIC INFORMATION WAS REQUESTED ON THIS SUBJECT."**

When presenting the report on the project by the experts, it is important to note that the legal limits on the subject of the review are based on the subject of the review. IN THIS CONTEXT, IT IS AGAINST THE LAW TO PRESENT A SITUATION THAT IS NOT REQUIRED BY THE LEGISLATOR AS A CONDITION (SINE QUA NON) AS A TECHNICAL AND LEGAL DISABILITY CONDITION.

4.C.) CUMULATIVE IMPACT ASSESSMENT ON AGRICULTURAL LANDS AND AGRICULTURAL PRODUCTION:

Due to the fact that the project site remains within the Protected Area of Sarayköy Büyükova in the report of experts based on the provision, negative views have been reported regarding the fact that the realization of the project is in conflict with the land protection and Land Use Law No. 5403 and the Olive Law No. 3573.

However, as stated above, **it has been regulated that renewable energy plants can be allowed to be constructed in protected areas in the event that alternative areas cannot be found within the scope of the law no.5403.** As explained above, the quality of the project area has been changed by the Approvals of related Ministries and Commissions. Therefore, it is legally possible to have the field of activity 'absolute agricultural land' in the face of the provisions of the legislation and the procedure of the lawsuit is not damaged.

In the relevant section of the report, which reports negative views regarding agricultural activity, the subject of the sample is related to thermal power plants. Thermal power plants and

geothermal power plants have huge differences in terms of the types, quantities and effects they release into the external environment. Therefore, we did not understand what kind of involvement the sample has to do with the project. **THERMAL POWER PLANTS AND GEOTHERMAL POWER PLANTS ARE DIFFERENT. THEREFORE, NO COMPARISON CAN BE MADE.**

In another part of the report, it is mentioned that the surface waters and geothermal waters that flow during the project will have a negative impact on the environment. However, the use of all water wells in and around the licensed area as drinking and irrigation water was **BANNED YEARS AGO BY THE DSI REGIONAL DIRECTORATE**. This ban was not resulted from the geothermal power plants in the region. The subject is fully related to the rock structure and hydrogeological structure.

The presence of the irrigation and drainage channels in the project area, the application of unification in the area by the Ministry of Food, Agriculture and Husbandry, provision of water to the land through the irrigation channels, provision of inner field services to increase the agricultural production are not the obstacles for the construction of a geothermal power plant in the area. Because, positive views have been taken in EIA and reconstruction processes from all of the institutions that carry out such practices. In the opinion dated 04.05.2013 and numbered 299523 given by the DSI General Directorate, it is stated that **'THE REAL ESTATE IN QUESTION REMAINS WITHIN THE MURSALLI PUMPING IRRIGATION PROJECT WHICH IS IN OPERATION OF OUR ADMINISTRATION AND THE INTEGRITY OF THE PROJECT WILL NOT DETERIORATE IF THE POWER PLANT IS CONSTRUCTED.'**

All these issues and the official letters of the property that has been changed in the quality are presented to the file by the client company. However, all these administrative views and technical determinations were ignored by the experts who submitted the report.

Moreover, it is stated that in the evaluation of the expert report made in terms of **'GEOLOGICAL AND HYDROGEOLOGICAL', WELL PROJECTS HAVE BEEN DESIGNED AND CONCLUDED THAT THERE IS NO DANGER OF CONTAMINATING SURFACE WATERS UNDER THE GROUND**. Therefore, it is obvious that it is clearly wrong to evaluate **THE CUMULATIVE EFFECT IN SHORT IN THE FACE OF THE DETERMINATION THAT THE PROJECT HAS NO EFFECT ON ITS ENVIRONMENT BY DESIGN AS CLOSED SYSTEM**.

5.) SEISMICITY AND GEOPHYSICAL SOIL PROPERTIES ARE NOT THE IN THE SCOPE OF THE EIA PROCESS

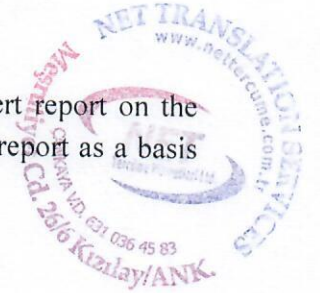
Geophysical evaluations are not included in this process within the framework of the criteria included in Annex IV of EIA regulation. Therefore, it is clearly wrong to go beyond the criteria set out in Annex IV of EIA regulation and to report expert opinion.

Furthermore, additional geological, hydrogeological, geochemical and geophysical works were carried out to determine the current energy potential in the region following the transfer of the license area by the client company.

Moreover, in the EIA report, regional seismicity was still discussed and it was explained which principles of the 7.500 m3 cooling pool were designed in the event of a possible earthquake.

However, once again, as we see benefit in explaining, the issues which are examined under the heading 'Investigation of the Power Plant to be Built in terms of Seismicity' and examined based

on the rule are not the subject of EIA process and report. Therefore, the expert report on the subject of the case cannot be prepared as well as it is illegal to take the wrong report as a basis for the judgment.

C.) AS A RESULT ;

In the last 15 years, our country has become the country where the increase in energy demand has been the highest among the countries of the Organization for Economic Cooperation and Development (OECD). According to the 2012 report of the International Energy Agency, our country is ranked 7th in the world with 43 billion m3 of natural gas imports and is ranked 8th in the world with 24 million tons of coal imports. These figures show the magnitude of our dependence on energy. Turkey is continuing its efforts to increase its share of renewable energy resources in the national energy composition and to add nuclear energy to the energy basket, taking the aim of reducing dependence on foreign energy, increasing the use of local resources to the maximum level and combating climate change.

In the case of the EFE – 8 GPP project, it aims to establish a geothermal power plant in Turkey's most efficient and valuable geothermal field. After the EFE-8 GPP is commissioned, it is calculated that all electricity needs of 165,000 households will be met.

The Efe – 8 GPP project is a project that uses state-of-the-art technology in its field. In the project, the geothermal resource, which is extracted from the ground through wells and transported to the plant through pipes without any contact with the surface, is being used in the production of energy within the closed circuit system and then reprinted back to the ground with pipes without any contact with the surface again. Geothermal resources from 2000-3000 meters deep underground from another point back to the same depth is pressed. It has no negative effect on the environment.

The field to be applied of the project has been determined as the most suitable field for the project as a result of the Soil Protection Board, Ministry of Agriculture and Ministry of Energy works in the centre within the framework of the provisions of the Land Protection Law No. 5403. During this evaluation, agricultural potential of the region was also taken into consideration.

For all these reasons, it is against the procedure and law to judge the expert report dated 09.04.2018 which is incomplete, prejudiced, subjective and incorrect with evaluations against the law in the cancellation decision of the Local Court.

DEMAND : On the basis of the reasons to be mentioned above together with the reasons to be considered by the Supreme Court, the **REVERSAL** of the judgement of the 2nd Administrative Court of Aydın dated 24.09.2018 with the base no 2017/59 and the decision no: 2018/886 and the **MOTION OF NONSUIT** are demanded with respects.
15.10.2018

Intervener along with the Defendant
Gürmat Elektrik Üretim A.Ş
Attorney at Law
Atty. Arsin DEMİR

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafından ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Tercüman

İşbu Çevirinin Bairemizde
Kimliği Saklı Yeminli Tercümanımız
Bektaş TUMOK Tarafından
TÜRKÇE'den İNGİLİZCE'ye Yapılmış
Olduğunu Onaylıyorum.

DANIŞTAY İLGİLİ DAVA DAİRESİ BAŞKANLIĞI'NA
Gönderilmek Üzere
AYDIN 2. İDARE MAHKEMESİ SAYIN BAŞKANLIĞI'NA

DOSYA NO : E.2017/759 K.2018/886

Davalı İdare Yanında Müdahil

(Temyiz Eden) : Gürmat Elektrik Üretim A.Ş.

Vekili : Av. Arsin DEMİR
Av.Kadir Coşkun KAYAALP

Davacı : Aydın Çevre ve Doğa Derneği

Davalı : Çevre ve Şehircilik Bakanlığı

Konu : Aydın 2. İdare Mahkemesinin E.2017/759-K.2018/886 sayılı ve 24.09.2018 tarihli kararının BOZULMASI talebinden ibarettir.

Açıklamalar :

Yukarıda Esas Numarası yazılı Aydın 2. İdare Mahkemesi dosyasında görülen yargılama sonucu; dava konusu ÇED olumlu kararının "İPTALİNE" karar verilmiştir. Aydın 2. İdare Mahkemesince verilen söz konusu karar kanuna, usule ve emsal yargı içtihatlarına aykırı olup, temyiz incelemesi sonunda **BOZULMASINA** karar verilmesini talep etmek gerekmiştir. Şöyle ki;

A.) USULE İLİŞKİN TEMYİZ GEREKÇELERİMİZ:

1-DAVACI VEKİLİNİN İŞ BU DAVAYI AÇABİLME YETKİSİ YOKTUR.BU HUSUS ATLANARAK HÜKÜM TESIS EDİLMESİ BOZMA NEDENİDİR.

Davacı vekili tarafından vekaletname ekinde VEKALETNAME DAYANAĞI olarak sunulan karar defteri suretindeki **21.02.2017 tarihli dernek yönetim kurulu kararında yalnızca KEN JEOTERMAL SANTRALİ İÇİN VERİLEN ÇED GEREKLİ DEĞİLDİR** kararına karşı dava açılması için sayın meslektaşımıza yetki verilmiştir.Bu karara istinaden davacı vekiline bu doğrultuda dava açabilmesi için **22.02.2017 tarihinde vekaletname tanzim edilmiş ve dernek kararı dayanak almıştır.** Belirtilen durum karşısında söz konusu vekaletnamenin **görülmekte olan dava için verilmiş usulüne uygun bir vekaletname olarak kabulüne hukuk usulümüz yönünden olanak bulunmamaktadır.** **DAVACI VEKİLİ SAYIN MESLEKTAŞIMIZIN DAVACI DERNEĞİN TEMSİLE UYGUN BİR VEKALETİNİN BULUNMAMASI KARŞISINDA DAVA DOSYASININ ÖNCELİKLE USULDEN REDDİ HUKUKUN GEREĞİ OLACAKTIR.**

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Mütercim - Tercüman

B.) ESASA İLİŞKİN TEMYİZ GEREKÇELERİMİZ:

1.) KARAR MERCİİ, AYDIN 2. İDARE MAHKEMESİ BAŞKANI SN.TUĞBA SÜRÜCÜ TARAFINDAN İPTAL KARARINA KARŞI “EK BİLİRKİŞİ RAPORU ALINMASI GEREKTİĞİ ” GEREKÇESİ İLE KARŞI OY KULLANILMIŞTIR.BU HUSUS BOZMA GEREKÇELERİMİZDEN BİRİSİDİR.

Müvekkil şirketçe Aydın İli, Germencik İlçesi, Ömerbeyli Mah., Izgar Mevkii, 5.6. ve 7. Parsel sayılı taşınmazlar üzerinde yapılması planlanan Efe-8 Jeotermal Enerji Santrali projesi ile ilgili olarak ÇED Yönetmeliği'nin 14. Maddesi gereğince düzenlenen 15.06.2017 tarihli “ Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu” kararının iptalinin talep edildiği davada, Aydın 2. İdare Mahkemesince mezkur karar iptal edilmiştir.

Temyize esas hükmünde Mahkeme Başkanı Tuğba Sürücü tarafından, diğer 2 üyenin aksine KARŞI OY kullanılmıştır. Belirtilen sebeple söz konusu iptal kararı Mahkemece oy çokluğu ile alınmıştır.

Mahkeme Başkanı'nın iptal kararına ilişkin karşı şerh düştüğü iptal gerekçesi ; “ Dava konusu ÇED Olumlu Kararı'nın mevzuata uygun olarak tesis edilip edilmediği hususunun çözümü amacıyla mahallinde keşif ve bilirkişi incelemesi yapılmış olup, yapılan keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen 12.04.2018 havale tarihli bilirkişi incelemesi raporunda eksiklikler bulunduğu, ek bilirkişi raporu alınması gerektiği kanaatiyle işlemin iptali yönünde verilen çoğunluk kararına katılmıyorum” şeklindedir.

Yetersiz ve kendi içerisinde pek çok çelişki barındıran bilirkişi raporunun eksik ve yanlı olması nedeniyle hükme esas alınması hukuken hatalı olmuştur. Kaldı ki, Mahkeme Başkanı'nın raporun yetersiz olduğu görüşü dâhi değerlendirilmeye alınmadan, tesis edilen idari işlemin iptali kararının **BOZMAYI** gerektirdiği açıktır.

2.) HÜKME ESAS ALINAN 12.04.2018 HAVALE TARİHLİ BİLİRKİŞİ RAPORU SUBJEKTİF BİR ŞEKİLDE SON DERECE EKSİK VE YANLI ŞEKİLDE HAZIRLANMIŞTIR.

7 kişilik bir bilirkişi heyeti ile hazırlanan raporda, bilirkişilerin kendi içlerinde dâhi çelişmekte olduğu görülebilmektedir. Tüm bunlara ek olarak rapor son derece yanlı şekilde hazırlanmıştır. Bilirkişiler tarafından dava konusu projeye ilişkin olumsuz görüşlerinin açıklamaları hiçbir bilimsel gerekçe barındırmamaktadır. Bilirkişilerin varsayımsal ve sübjektif görüşlerini ihtiva eden rapora göre karar tesisi açıkça hakkaniyete aykırılık teşkil etmektedir.

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Mütercim - Tercüman

Mezkur rapor, objektif koşullar çerçevesinde iptali talep edilen kararın söz konusu çevresel faktörler ile bilimsel esaslar dâhilinde değerlendirilmesine yönelik olmayıp, **BİLİRKİŞİLERİN JEOTERMAL KAYNAKLI ENERJİ ÜRETİMİNE HER NE KOŞULDA ve HER NEREDE OLURSA OLSUN POTANSİYEL OLARAK KARŞI DURUŞLARININ SUBJEKTİF GÖRÜNÜMÜDÜR.**

KALDI Kİ BİLİRKİŞİ HEYETİ İÇERİSİNDE YER ALAN PROF.DR.MERT ÇUBUKÇU ŞEHİR PLANCISIDIR.UZMANLIK ALANININ DAVA KONUSU ÇED OLUMLU KARARI İLE BİLİMSEL BİR İLGİSİ ve İRTİBATI YOKTUR.SAYIN ÖĞRETİM ÜYESİ HAKKINDA İZMİR İLİ ÇEVRESİNDEKİ EMSAL DAVA DOSYALARINDAKİ BİLİRKİŞİLİK GÖREVİNİ TARAFSIZCA ve LAYIKI İLE YERİNE GETİRMEDİĞİ SAVI İLE YAPILAN SUÇLAMA HAKKINDA 4483 SAYILI YASADAN KAYNAKLANAN (Görev Suçu Kovuşturması) KOVUŞTURMA DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ TARAFINDAN 2018/ 6110 soruşturma - 2018/5716 soruşturma numaralarıyla SÜRDÜRÜLMEKTEDİR.

3.) BİLİRKİŞİLERİN BİLİMSEL DAYANAĞI OLMAYAN KİŞİSEL GÖRÜŞLERİ ÇERÇEVESİNDE TANZİM OLUNAN RAPOR HÜKME ESAS ALINAMAZ.

Karara esas alınan bilirkişi raporunda; “ Ülkemizde tarımsal önemi daha düşük ve jeotermal sıvıların olduğu bölgeleri öncelikli olarak enerji üretim sistemine dâhil etmek planlanmalı ve Büyük Menderes Ovası gibi üretken topraklara sahip arazileri kamu yararı gözetilerek gıda üretimi içerisinde tutmak gerekmektedir.” ifadesi yer almaktadır.

Yukarıda geçen ifade ile bilirkişi açıkça anılı bölgede jeotermal yatırımların yapılmasına karşı olduğunu belirtmiştir. Sayın bilirkişilerin bu beyanı dava konusu ÇED OLUMLU KARARINI BİLİMSEL ve TEKNİK YÖNDEN İRDELEYEN BİLİMSEL BİR DEĞERLENDİRME ÖTESİNDE; ADETA KİŞİSEL TERCİH ve HATTA KONJONKTÜREL BEYAN NİTELİĞİNDEDİR.

Kaldı ki, bölgeye ilişkin hangi yatırımların ya da işgal konularının kamu yararı teşkil edeceği bilirkişinin yetkisinde değildir. Bilirkişi raporunda bu yönde görüş bildirilerek bilimsel irdeleme ve yetki sınırları aşılmış **ADETA YERİNDELİK DENETİMİ YAPILMAYA ÇALIŞILMIŞTIR.**

Üstelik, ülkemizin jeotermal potansiyelinin %78’ini Batı Anadolu topraklarının ihtiva ettiği bilinen bir gerçektir. Söz konusu potansiyelin çok büyük bir kısmı ise Aydın İli sınırları içerisinde. Aydın İlinde bulunan jeotermal sahaların tamamının 1. Sınıf tarım alanlarında yer alması müvekkil şirketimizce yaratılan bir durum değildir. Zira, jeotermal enerjinin taşınma imkânı bulunmamaktadır. Dolayısıyla, ülkemizin

bu yerli ve yenilenebilir enerji kaynağı bu bölgede değerlendirilmek zorundadır. Bahsi geçen husus bilinen bir gerçektir. Alanında uzman olduğunu iddia eden bilirkişilerin anılı durumu bilmemesi, gözden kaçırması ya da somut gerçeklikten uzaklaşması kabul edilemez. Belirtilen noktada bilirkişilerin' **DAVA KONUSU PROJEYE ÖN YARGILI BAKIŞ AÇILARI DA DURUMU DEĞİŞTİRMEKTEDİR.**

Kaldı ki, JES'lerin söz konusu bölgede faaliyet göstermesinin bölgedeki istihdama katkısı da gözden kaçırılmamalıdır. Müvekkil şirket, lisans süresince bünyesinde güncel olarak 170 kişiye istihdam sağlamaktadır. Santral sayısının arttıkça çalışan sayısının da artacağı genel matematik kuralıdır. Bilirkişi görüşlerinden bağımsız olarak, bölgenin ekonomisinin TESİSLERE dayandığı açıktır.

Yaratılan istihdam haricinde, ülkemizin dışa bağımlılığını azaltan, binlerce konut ve işyerinin elektrik ihtiyacını karşılayan böylesine bir faaliyet kolunu sübjektif yorumlar ile çürütmek kamu yararı ile de bağdaşmamaktadır.

4.) İLGİLİ BAKANLIKÇA PROJE ALANI TARIM DIŞI ARAZİ OLARAK TAHSİS EDİLMİŞTİR. BU HUSUS YARGILAMA SIRASINDA DİKKATE ALINMAMIŞTIR.

Bilirkişi raporunda projenin gerçekleştirileceği faaliyet alanının 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile 3573 Sayılı Zeytinlik Yasası ile çatıştığı ve bu yönüyle ÇED Olumlu kararının yerinde olmadığı savunulmuştur. Ancak, bilirkişilerin söz konusu kanaati tarafımızca anlaşılamamıştır. Zira, Projenin faaliyet alanı, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planında "Tarım Arazisi ve Sulama Alanı" gösteriminde kalmaktadır. Ancak, söz konusu plan notlarında alanın tarım arazisi olması nedeni ile 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı'nın izni çerçevesinde işlem yapılabilceği de belirtilmiştir.

Aynı plan notlarının "Enerji Üretim Alanı ve Enerji İletim Tesisleri" başlıklı maddesinde ise üst ölçekli planlarda DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA GEREK OLMAKSIZIN KURUMLARDAN ALINACAK İZİN VE EPDK'DAN ALINACAK LİSANS KAPSAMINDA ALT ÖLÇEKLİ PLANLARIN ONAYLANABİLECEĞİ düzenlenmektedir.

5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu'nun 13. Maddesinin "f" fıkrası "Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun talebi üzerine 20.02.2001 tarihli ve 4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu uyarınca yenilenebilir enerji kaynak alanlarının kullanımı ile ilgili yatırımları, Toprak koruma projelerine uyulması kaydı ile valilikler tarafından tarım dışı kullanımlara tahsis edilebilir" şeklinde düzenlenmiştir. Anılı düzenlemeden de açıkça anlaşılacağı üzere , İl Toprak Kurulu'nun uygun görmesi şartıyla mutlak tarım arazilerinde yenilenebilir enerji yatırımı yapılabilmektedir. Dolayısıyla, bilirkişiler tarafından 5403 Sayılı Kanun uyarınca proje

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE' ve Tutarlı ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Mütercim - Tercüman

faaliyet alanının tarım arazisinde kaldığı şeklinde kanaat bildirilmesi açıkça yasayı görmemezlikten gelmektir. BU AŞAMADA SAYIN BİLİRKİŞİ HEYETİ; ANILAN YASANIN TANIDIĞI HUKUKİ OLANAĞA KARŞIN YATIRIM KONUSU TESİSİN HER NE KOŞULDA OLURSA OLSUN YAPILMAMASI YÖNÜNDE GÖRÜŞ BİLDİRMİŞTİR Kİ BU DURUM ANCAK BİR YERİNDELİK DENETİMİ SAYILABİLİR.

Bahsi geçen düzenlemeye binaen, proje faaliyet alanının 5403 Sayılı Kanun kapsamında “ sulu mutlak tarım alanı” olması nedeni ile arazinin vasıf değişikliğine ilişkin İl Tarım Komisyonunca uygunluk verilmiştir. İl Tarım Komisyonun yanında, vasıf değişikliğine ilişkin ilgili parsellerin “ Aydın Büyük Ovası” sınırları içerisinde kalması nedeni ile KAMU YARARI SEBEP gösterilerek Enerji Bakanlığı’nın BAKAN OLUR’ u ve vasıf değişikliğini onaylayan Tarım Bakanlığı BAKAN OLUR’ u müvekkil şirketçe dava dosyasına sunulmuştur.

Belirtilen Bakanlık ve Komisyon OLURLARININ yanında; mevzuat gereğince tarım alanları ile ilgili bütün idari sorumluluk 5403 Sayılı Kanun kapsamında Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı’na ve teşkilatına aittir. Aydın Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü’nün ÇED sürecine ilişkin vermiş olduğu 25.04.2017 tarih ve 1025422 Sayılı görüşünde ; 5403 Sayılı Kanun kapsamında inşaat işlerine başlamadan önce gerekli izinlerin alınması koşuluyla, EFE-8 JES ÇED sürecinin devam etmesinin uygun olduğu belirtilmiştir.

Bahsi geçen tüm görüş, komisyon ve Bakanlık Olur’ları dosyaya müvekkil şirketçe ibraz edilmiştir. Ancak, bilirkişiler tarafından görmemezlikten gelinmiştir. Oysa ki, söz konusu vasıf değişikliği görmezlikten gelinebilecek nitelikte değildir. Bu husus bilirkişilerin eksik ve özensiz şekilde çalışarak rapor ibraz ettiklerinin göstergesidir.

Üstelik, Aydın Valiliği İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü’nün mezkur görüşünde açıkça “ **ALANIN TARIM VASFINDA KALDIĞI ve İLERİKİ AŞAMALARDA VASIF DEĞİŞİKLİĞİ YAPILMASI GEREKTİĞİ**” BELİRTİLMEKTEDİR.

4.) BİLİRKİŞİ RAPORUNDA BELİRTİLEN “KÜMÜLATİF ETKİ “ YE YÖNELİK DEĞERLENDİRMELER DE HUKUKEN ve TEKNİK YÖNDEN YERİNDE DEĞİLDİR;

ÇED mevzuatında “ kümülatif etki “ olarak farklı projelerin birbirine olan etkisinin araştırılması yönünde bir düzenleme bulunmamaktadır. Dolayısıyla, ÇED raporunda bulunması gereken yalnızca planlanan projenin etki değerlendirmesidir.

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE' ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Tercüman - Tercüman

Kaldı ki, bölgede pek çok jeotermal santral yer almaktadır. Müvekkilimiz şirkete ait olmayan çevredeki diğer santrallerin işletme ya da inşaatla dair yatırımını direkt etkileyen bilgilerin müvekkilimiz şirket tarafından elde edilemeyeceği de açıktır. Dolayısıyla elde olmayan veriler ile (ÇED RAPORUNDA MEVCUT OLMAYAN) kümülatif etki değerlendirmesi yapılması hukuka ve bilimsel değerlendirmelere uygun olmayacaktır.

Üstelik, jeotermal santrallerin tarımsal üretime olumsuz etkisinin olduğunu destekleyen bir tek veri yoktur. Müvekkil şirketimiz bölgede 2002 yılından beri jeotermal çalışmalarını yürütmektedir. Aradan geçen 16 yıl boyunca müvekkil şirketin faaliyeti nedeniyle tarımsal üretimin olumsuz etkilendiği iddiasıyla şirkete başvuruda bulunan ya da dava açan tek bir kişi yoktur. Dolayısıyla, bilirkişiler tarafından hangi veriler baz alınarak kümülatif etki değerlendirmesi ile dosyaya olumsuz kanaat bildirilmiştir? Bu husus tarafımızca anlaşılabilmiş değildir.

4.A.) ENERJİ (MAKİNE) MÜHENDİSLİĞİNE İLİŞKİN KÜMÜLATİF ETKİ DEĞERLENDİRMESİ;

Bilirkişi raporunun kurulacak tesisin makine mühendisliği yönünden irdelenmesine ilişkin 53. Sayfasında; **“PROJE KAPALI SİSTEM BİR DOLUM VE ÇEVİRİM SİSTEMİNE SAHİPTİR.”** tespiti yer almaktadır.

BİLİRKİŞİNİN BU YÖNDEKİ TESPİTİNE KARŞIN ; RAPORUN HİÇBİR BÖLÜMÜNDE KAPALI ve AÇIK İŞLETMELERİN ÇED MEVZUATI YÖNÜNDEN OLUMLU ve OLUMSUZ YANLARINA YÖNELİK HİÇBİR ÇIKARIMDA BULUNULMAMIŞTIR.OYSA Kİ BİZZAT BİLİRKİŞİLERCE DE TESPİT EDİLDİĞİ ÜZERE , KAPALI BİR İŞLETME OLAN DAVA KONUSU TESİSTE ÇEVRESEL ETKİ DEĞERLENDİRMELERİ SON DERECE OLUMLUDUR. NE VAR Kİ ;SAYIN BİLİRKİŞİLERCE DEĞİNİLEN HUSUSTA HİÇBİR BİLİMSEL TESPİT YA DA İRDELEMeye YER VERİLMEKSİZİN BU HUSUSTA SOYUT BİR BİÇİMDE OLUMSUZ GÖRÜŞ BEYAN EDİLMİŞTİR.BU YÖNDEKİ KİŞİSEL ve TERCİHSEL GÖRÜŞ ve SUNUM TARAFIMIZCA ANLAŞILAMAMIŞTIR.

4.B.) ENERJİ (ELEKTRİK) MÜHENDİSLİĞİNE İLİŞKİN KÜMÜLATİF ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ;

Raporun ilgili kısmında, yapımı planlanan santralde üretilen elektrik enerjisinin tesis içinde bulunan şalt merkezine nasıl nakledileceği hususunun ÇED Raporunda belirtilmediğinden bahisle raporun eksik olduğu şeklinde kanaat belirtilmiştir.

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Olunarak Yapılmıştır.
Yeminli Tercüman - Tercüman

Ancak, ÇED Yönetmeliği ve yönetmelik ekinde yer alan EK-1 ve EK-2 Listeler uyarınca “ **BU KONU ÇED SÜRECİNE DAHİL BİR KONU DEĞİLDİR.**” **ÖZEL FORMATTA DA BU KONUYA DAİR BİLGİ İSTENİLMEMİŞTİR.**

Bilirkişilerce inceleme konusu projeye ilişkin rapor ibraz edilirken dikkat edilmesi gereken husus; inceleme konusuna ilişkin mevzuat sınırlarının baz alınmasıdır. BU KAPSAMDA ; YASA KOYUCU TARAFINDAN OLMAZSA OLMAZ (SİNE QUA NON) KOŞUL OLARAK ÖNGÖRÜLMİYEN BİR DURUMUN SAYIN BİLİRKİŞİLER TARAFINDAN DAVA KONUSU ÇED OLUMLU KARARINI TEKNİK ve HUKUKİ YÖNDEN SAKATLAR BİR KOŞUL OLARAK SUNULMASI HUKUKA AYKIRIDIR.

4.C.) TARIM ARAZİLERİ VE TARIMSAL ÜRETİM ÜZERİNE KÜMÜLATİF ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ;

Hükme dayanak alınan bilirkişi raporunda proje alanının koruma altındaki Sarayköy Büyükova sınırları içerisinde kalması sebebi ile projenin gerçekleştirilmesinin 5403 Sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanım Kanunu ile ve 3573 Sayılı Zeytincilik Yasası ile çatıştığı iddiası ile olumsuz görüş bildirilmiştir.

Ancak, yukarıda da belirtildiği üzere 5403 Sayılı Kanun kapsamında yenilenebilir enerji santrallerinin alternatif alan bulunamadığı durumlarda Yasa ile korunan alanlarda yapılmasına izin verilebileceği düzenlenmiştir. Yukarıda açıkladığımız üzere; ilgili Bakanlık Olur’ları ve Komisyon Kararlarıncı proje alanına ilişkin vasıf değişikliği yapılmıştır. Dolayısıyla, faaliyet alanının “mutlak tarım arazisi” olması, mevzuat hükmü karşısında hukuken olanaklıdır ve dava konusu işlemi sakatlar nitelikte değildir.

Tarımsal etkinlik yönünden olumsuz görüş bildiren raporun ilgili kısmında ; öncelikle örnek verilen konu termik’ santrallere ilişkindir. Termik santral ile jeotermal santraller arasında dış ortama saldıkları gaz cinsleri, miktarları ve etkileri bakımından çok büyük farklar bulunmaktadır. Dolayısıyla, bilirkişilerce kıyaslama konusu yapılan örneklemenin dava konusu proje ile ne tür bir ilgisi olduğu tarafımızca anlaşılamamıştır. **TERMİK SANTRALLER ile JEOTERMAL SANTRALLER BİRBİRİNDEN FARKLIDIR. DOLAYISIYLA, KIYAS KONUSU YAPILAMAZ.**

Raporun bir diğer kısmında, projenin faaliyeti sırasında akan jeotermal sular ile yüzey sularının birbirine karışarak çevreye olumsuz etkisi olacağından bahsedilmektedir. Ancak, Ruhsat Sahası ve çevresinde yer alan bütün su kuyularının içme ve sulama suyu olarak kullanılması **DSİ BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜNCE YILLAR ÖNCE YASAKLANMIŞTIR.** Bu yasaklamanın nihai sebebi de bölgedeki jeotermal santraller değildir. Belirtilen husus tamamen kayaç yapısı ve hidrojeolojik yapı ile ilgilidir.

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yaptırılmıştır.
Yeminli Mütercim - Tercüman

Proje alanında sulama ve drenaj kanalının bulunması, parselin bulunduğu alanda Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı tarafından toplulaştırma projesi uygulanması, araziye sulama kanalları ile su sağlanması, tarımsal üretimin artırılması amacıyla tarla içi hizmetlerin sağlanması, alanda jeotermal elektrik santrali yapılmasına engel değildir. Zira, anılan uygulamaları gerçekleştiren kurumların tamamından ÇED ve İMAR süreçlerinde olumlu görüşler alınmıştır. DSİ Genel Müdürlüğü 21. Bölge Müdürlüğü'nün imara esas olarak verdiği 04.05.2017 tarih ve 299523 Sayılı görüşte “ **SÖZ KONUSU TAŞINMAZIN İDAREMİZE AİT İŞLETMEDE OLAN MURSALLI POMPAJ SULAMASI PROJESİ İÇİNDE KALDIĞI VE SANTRALİN YAPILMASI DURUMUNDA PROJE BÜTÜNLÜĞÜNÜN BOZULMAYACAĞI**” ifadesi kullanılmıştır.

Tüm bu hususlar ve vasıf değişikliği yapılan parselin resmi yazıları dosyaya müvekkil şirketçe sunulmuştur. Ancak, mezkur raporu ibraz eden bilirkişiler tarafından tüm bu idare görüşleri ve teknik saptamalar görmezlikten gelinmiştir.

Kaldı ki, bilirkişi raporunun “ Jeolojik ve hidrojeolojik” açıdan yapılan değerlendirmesinde; **KUYU PROJELERİNİN UYGUN PROJELENDİRİLDİĞİ VE YER ALTI ile YÜZEY SULARINI KİRLETME TEHLİKESİ OLMADIĞI SONUCUNA VARILDIĞI** belirtilmiştir. Dolayısıyla, projenin kapalı sistem şeklinde dizayn edilmesi ile çevresine bir etkisi olmadığının belirlenmesi karşısında, kısaca **KÜMÜLATİF ETKİ DEĞERLENDİRİLMESİ YAPILMASININ AÇIKÇA HATALI OLDUĞU AŞIKARDIR.**

5.) DEPREMSELLİK ve JEOFİZİKSEL ZEMİN ÖZELLİKLERİ ÇED SÜRECİNİN İŞTİĞAL ALANI DEĞİLDİR.

ÇED Yönetmeliği'nin EK-IV listesinde yer alan kriterler çerçevesinde jeofizik değerlendirmeler, bu sürecin içerisinde yer almamaktadır. Dolayısıyla, ÇED Yönetmeliği EK-IV'de verilen kriterler dışına çıkılarak, bilirkişice görüş bildirilmesi açıkça hatalıdır.

Kaldı ki, müvekkil şirketçe ruhsat alanının devir alınmasının akabinde, bölgede güncel enerji potansiyelinin belirlenmesi için ilave jeolojik, hidrojeolojik, jeokimya ve jeofizik etüt çalışmaları yapılmıştır.

Üstelik, ÇED raporunda bölgenin depremselliği yine de ele alınmış ve olası bir deprem anında 7.500 m3 soğutma havuzunun hangi esaslar baz alınarak tasarlandığı açıklanmıştır.

Ancak, bir kez daha izah etmekte fayda gördüğümüz üzere, “Kurulacak Santralin Depremsellik Açısından İrdelenmesi” başlığı altında irdelenen ve hükme esas alınarak incelenen konular, ÇED sürecinin ve raporunun konusu değildir. Dolayısıyla, bu hususa ilişkin dava konusu sürece yönelik bilirkişi raporu düzenlenemeyeceği gibi, hatalı şekilde düzenlenen raporun hükme esas alınması hukuka aykırılık teşkil etmektedir.

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Tercüman - Tercüman

C.) SONUÇ OLARAK ;

Ülkemiz, İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) ülkeleri içerisinde geçtiğimiz 15 yıllık dönemde enerji talep artışının en hızlı gerçekleştiği ülke durumuna gelmiştir. Uluslararası Enerji Ajansı'nın 2012 raporuna göre ülkemiz doğalgaz ithalatında 43 milyar m3 ile dünyada 7. sırada, kömür ithalatında da 24 milyon ton ile dünyada 8. sırada bulunmaktadır. Bu rakamlar enerjide dışa bağımlılığımızın büyüklüğünü ortaya koymaktadır. Türkiye, enerjide dışa bağımlılığın azaltılması, yerel kaynakların kullanımının azami seviyeye yükseltilmesi ve iklim değişikliğiyle mücadele hedeflerinden yola çıkarak, ulusal enerji bileşiminde yenilenebilir enerji kaynaklarının payını yükseltme ve enerji sepetine nükleer enerjiyi de ekleme yolunda çalışmalarını sürdürmektedir.

Dava konusu Efe – 8 JES Projesi’de Türkiye’nin en verimli ve en değerli jeotermal sahasında jeotermal elektrik üretim santrali kurulmasını hedeflemektedir. Efe-8 JES devreye alındıktan sonra 165.000 hanenin bütün elektrik ihtiyacının karşılayacağı hesaplanmıştır.

Dava konusu Efe – 8 JES Projesi, çevreci ve alanında en son teknolojiyi kullanan bir projedir. Projede, yer altından kuyular aracılığıyla çıkarılan ve yüzeyle hiçbir teması olmaksızın borular aracılığıyla santrale taşınan jeotermal kaynak, kapalı devre sistem içerisinde enerji üretiminde kullanıldıktan sonra tekrar yüzeyle hiçbir teması olmaksızın borularla yer altına geri basılmaktadır. Yeraltında 2000-3000 metre derinlikten alınan jeotermal kaynak başka bir noktadan aynı derinliğe geri basılmaktadır. Bu hali ile çevreye olumsuz hiçbir etkisi bulunmamaktadır.

Projenin uygulanacağı saha, 5403 nolu Toprak Koruma Kanunu hükümleri çerçevesinde, taşrada Toprak Koruma Kurulu, merkezde Tarım Bakanlığı ve Enerji Bakanlığı incelemeleri sonucu proje için en uygun saha olarak belirlenmiştir. Bu değerlendirme yapılırken bölge coğrafyasının tarım potansiyeli de dikkate alınmıştır.

Tüm bu nedenlerle yerel mahkemenin iptal kararında hukuka aykırı, eksik, önyargılı, subjektif ve hatalı değerlendirmelerden ibaret 09.04.2018 tarihli bilirkişi raporunu hükme esas alması usul ve yasaya aykırıdır.

İSTEM : Yukarıda arz ve izah edilen ve Yüksek Mahkemece de re’sen gözetilecek nedenlerle Aydın 2. İdare Mahkemesinin 2017/759 E. 2018/886 K. sayılı ve 24.09.2018 tarihli kararının **BOZULMASINA** ve **DAVANIN REDDİNE** karar verilmesini Saygılarımızla arz ve talep ederiz. **15.10.2018**

Davalı Yanında Müdahil
Gürmat Elektrik Üretim A.Ş
Vekili
Av. Arsin DEMİR

İşbu Çeviri TÜRKÇE Aslından
İNGİLİZCE'ye Tarafımdan ve
Aslına Sadık Kalınarak Yapılmıştır.
Yeminli Mütercim - Tercüman